

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelek).

Benedek Elek.

Benedek Elek, akit ma bemutatunk olvasóinknak abból az alkalomból, hogy egyik szépirodalmi társaságunk, a Kisfa'udy-társaság tagjául választotta, egy íróember, akinek írásait felnőttek és kicsinyek egyaránt nagy élvezettel és szeretettel olvassák, mert teli van minden sora a magyar ember és mindenekfölött a jó ember gondolkozásmódjával. Egy igaz ember Benedek Elek, akinek mindegy, akár a gyermekek kicsiny listája birodalmába, lelki állapotai közé ereszkedik le fogékony tollával, akár a felnőtteket könyeztetni meg érzékeny történeteivel, melyekben az emberi érzések leggyöngébb húrjait pengeli, akár a történelem tanulságos dolgait eleveníti fel, mindig igazat mond, soha sem beszél olyan dolgokat, amik meg nem történtek. Ezért az igazságaért becsülöm én és becsüli sok irodalomkedvelő olvasó nagyra a Benedek Elek írói tollát. A saját révéhez való ragaszkodásnak, az őszinte szeretet megnyilvánulásának a szülők gyermekek iránt, alig olvastam megragadóbb sorait, mint Benedek

Elekéi, aki mint már maga is családos ember, (40 év körül van) a midőn lemegy a Székelyföldre elaggott szüleihez, azok iránt való nagy ragaszkodását megható képekkel eseteli.

BENEDEK ELEK.

Benedek Elek 1859-ben született Kis-Bacsonban, Udvarhely megyében, középiskoláit elvégezve, tanári pályára lépett, majd hirlapíró lett s később a nagy-ajtai kerület orsz. képviselőjeül választotta. Mint képviselő is sokat foglalkozott hirlapírással, a Budapesti Hirlapnak, majd a Nemzetnek volt belmunkatársa és egész sereg szépirodalmi lapnak dolgozott, tömegtelen beszélyt, mesét írt, kiváltképen pedig gyermekmeséi révén vált ismertté és az egész magyar olvasó-közönség kedvencz írójává.

Az ezredéves főállásunk emlékére 1896-ban megírta a „Magyar Mese- és Monda-Világ“-ot. 1886-ban Pósa Lajossal együtt indították meg az „Én Ujságom“ című gyermeklapot. Szerkeszti a «Családi Iskolát», több naptárt, főleg pedig napilapokba ír remek tárczákat és tanügyi cikkeket.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása
ajánlható
Mauthner Ödön es. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

A király és a nemzet.

A magyar nemzet és királya közötti viszonyról évenként egyszer különösen szó szokott esni, mikor a királyi udvartartás költségvetését tárgyalják. Ekkor felsóhajt a magyar, hogy nekünk királyi udvartartásunk csak a papiroson van meg, a kiadások tételében.

A valóságban a királyi udvar Bécsben tartózkodik. Királyunk udvartartásának fénye Bécsset árasztja el kegyesugaraival. Ott tartózkodnak a főhercegek is. És ott költik el a milliőkat is. Nekünk csak az egy József főhercegünk van. A többi főhercegek jobbadán csak akkor vendégeink, ha vadászó kedvük támad. S ha feljön az udvar Budára, az is csak vendégeskedés. S ez is csak sátoros ünnepeken történik meg. Miért nem huz jobban ide a szíve a magyar királynak, hisz ez a nemzet annyira szereti őt!

Óh, nehéz panaszok ezek, melyek ezuttal is megisméltődtek az országgyűlés palotájában. Egy fejedelmét szerető s mégis elhagyatott nemzet panaszos szemrehányása szólt a magyar királyhoz az Ugron Gábor beszédjéből, melyet a képviselőház ülésében mondott el. Mi más volna fejlődésünk, ha az uralkodóház felismerte volna a magyar nemzet erejében a saját hatalmának és nagyságának érdekét, ha élére állott volna törekvéseinknek, elősegítette volna nemzetünk faji és nyelvi összeolvadását. S mi más volna az uralkodóház helyzete az osztrák zavarok közben, hogyha egy erős, egységes nemzet talaján volnának megvetve trónjának lábai, amely nemzettel a királyt az egymást megértés s a hagyományos hűség szent kapcsai fűzik össze!

Mikor az osztrák közállapotok oly annyira megbomlottak, remélni kezdtük, hátha az Ausztriában szerzett szomorú tapasztalatok változást fognak előidézni az uralkodóház magyar politikájában s belátja, hogy közelebbi és bensőbb viszonyba kell lépnie Magyarországgal? Hátha belátja az udvar, hogy ez neki épp olyan érdeke, mint a magyar nemzetnek. A reménység csillogó aranyát eddig csak szürke aprópénzre váltotta be a valóság.

Vannak már magyar udvari méltóságok, habár dolguk kevés akad is. A király személyzetében több a magyar tisztviselő, mint eddig volt. A királyi udvarnak képviselete van Budapesten. Minden meg van már, ami az udvartartás formájához kell, csak éppen a király hiányzik közülünk.

Szél miniszterelnök azzal biztat, ha kész lesz a most épülő királyi várkastély, majd meglesz Budapesten a fényes magyar udvartartás is. Hogy Budapest akkor épp olyan királyváros lesz, mint amilyen császárváros ma Bécs. A fő-

hercegek közül majd ide is jut, szép palotákat emelnek, fénykifejtésük a magyar nemzet diszére, költségeik a magyar ipar javára esik.

Szép szavak, szép álmok, ki tudja, fogunk-e valaha megvalósulásukban gyönyörködni? De miért ne melegessük szívünket mellettük. Hiszen a biztatás olesó s a remény oly igen szép...

Darányit támadják.

A Tisza-Bánffy-féle politikai rendszer hatalmat vesztett s elégedetlen hivei, aknamunkáival s nyíltan is törekszenek hatalmuk visszaszerzésére. Ujabban lapot alapítottak, amelyben a kormány néhány nekik nem tetsző tagját támadják és rágalmazzák. Különösen Darányi földmivelésügyi minisztert szeretnék kibuktatni. Könnyű megérteni, miért haragszanak Darányira.

A régi rendszer jelszava ez volt: „aki birja, marja”. A vagyon meg a protekció uralkodott s a szegény, gyenge emberrel az ördög sem törődött: azt veszendő sorsára hagyták. A Darányi jelszava az, hogy „védjük a gyengét”. Nem is tett még senki abban a miniszteri székekben többet a népért, mint ő. Az ő érdeme, hogy a munkások jogviszonyát törvényesen szabályozták. Ő akadályozta meg, hogy a gabona-uzsorások a Délvidék népét teljesen kifosztogassák. Ő mentette ki a ruthén népet a bevándorlott galicziaiak karmai közül. Ő a leghatalmasabb támogatója a szövetkezeti mozgalmaknak s ő volt az, a ki a népies szakoktatást oly módon rendezte Magyarországon, ami még a fejlettebb külföldön is páratlan.

Ezek az ő nagy bűnei a régi rendszer hiveinek szemében, s ezért veszedelmes ember Darányi az ő szemükben, mert üldözi a visszaéléseket, amelyekből annyian meghíztak s védi a gyengét, akinek életerén annyian élösködtek. A pénz hadat izent ellene s támadják még másfelől is otrombán, piszkosan. Támadják benne a becsület politikáját.

Ezek a támadások azonban nem rendithetik meg Darányit az állásában, a mig a megkezdett utakat követi. Háta mögött állanak az ország gazdatestületei és a közvélemény; ezek ismerik a Darányi érdemeit. Ismerik és ki fognak tartani vele, mert tudják azt, hogy a magyar népnek hozzá hasonló jó barátja, istápolója ritkán akad. Az ilyen jó barátot meg nem becsülni hiba, bukni engedni szégyen volna.

Távozó államtitkár. Schmidt József, a kereskedelmi miniszterium államtitkárja lemondott állásáról s diszes méltóságát egy nagy bank igazgatói állásával cseréli fel.

A főrendiház múlt héten ülést tartott, a melyben a harmincz millis póthitelről szóló törvényjavaslatot rövid vita után elfogadták.

Ausztriában a birodalmi gyűlést e hó 22-ikére összehívták, de most sem bíznak benne, hogy békésen tárgyalhasson, mert a csehek előre bejelentették az obstrukciót.

A ruthének kormánybiztosát: Egan Edét hevesen megtámadták amiatt, hogy Munkácsen állítólag zsidóellenes beszédet tartott. Szólj igazat, betörök a fejed.

Országgyűlés.

Mult héten a képviselőház a költségvetési vitát folytatta és áttért a *kisebb tárczákra* is.

Mezőssy Béla a kormányzati politikát ismertetve, károsnak tartja, hogy a magyar nemzeti érdekek nem érvényesülhetnek ama közjogi helyzet miatt, melybe az Ausztriával való közösség folytán vagyunk. A költségvetésből az tűnik ki, hogy az adózó polgárok áldozatát nem apasztják, pedig az már elviselhetlen. A kereskedelem pang, az ipart a végromlás fenyegeti, a kisbirtokos osztály sülyed. Olyan év volt az elmúlt esztendő, amelyben mindenki veszített, csak a bankok nyertek. A pénzintézetek kamatjövödelmei igen nagyok. Ha az államkormányzat megkőtheti a falusi uzsorás kezét, akkor miért kapnak a nagy bankok igazgatói köszönetet, nemességet, képviselőséget azért, mert a tőkéből nagy kamatot tudnak kiesikarni? A költségvetést nem fogadja el.

Lukács László pénzügyminiszter védelmezi a pénzintézeteket Mezőssy Béla támadása ellen. A vidéki takarékpénztáraknak lehetőleg juttatnak pénzt. A kereskedelmi törvény módosítása ebben az irányban nem szükséges. Bizonyítja, hogy a költségvetés javulást tüntet fel. Hegedüs Loránt beszédében több fontos eszmét peditett meg. A kormánynak csakugyan behatóan kell foglalkoznia ma a tisztviselők fizetésemelésének kérdésével. De ez egy nagy, óriási pénzügyi kérdés. A közigazgatás egész rendszerét meg kell változtatni, hogy a javítás bekövetkezhessék s a polgárok ne mondhassák, hogy az adójukat a tisztviselők fizetésemelése miatt emelték.

Tisza István gróf a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik. Komjáthy vádbeszédet tartott, melyben a kormányt és a miniszterelnököt támadta. A nemzetiségi kérdést nem szabad a pártszenvédély martalékaul odadobni. Hidegvérünket nem szabad elveszíteni. Az államellenes irány ellen a leghatározottabban kell eljárni, de éppen úgy óvakodni kell a bizalmatlanság felkeltésétől. Kér mindenkit aki politikai szerepet játszik, hogy óvakodjék a nemzetiségi polgártársak elkedvetlenítésétől és bizalmatlanság felkeltésétől.

Attér a költségvetésre. Kimutatja, hogy ezelőtt két évvel kifejezést adott annak, hogy az állami kiadásaink igen nagyon növekednek s ezen segíteni kell. Ezt mondta a Bánffy-kormány idejében s most is ezt fejtette ki. A költségvetést mindazonáltal elfogadja.

Ézután következett a **Széll Kálmán** beszéde. A képviselők már tíz óraker nagy számban vannak jelen s azokról a témákról beszélgetnek, a miket a miniszterelnök beszéde fel fog ölelni. A nagy érdeklődés még fokozottabbá vált, a mikor a miniszterelnök megjelent. Ezt a költségvetési beszédet olybá tekintették, mint a kormányelnök nemzetiségi programjának a kiegészítését, részint beszámolóját az elvállalt köteleességek teljesítésének. **Széll Kálmán** méltóvá tette magát arra a nagy bizalomra, mely iránta az egész Ház részéről ugyszólván pártkülönbség nélkül nyilvánul.

A miniszterelnök egész beszédében kizárólag a nemzetiségi politikával foglalkozott, oly magas színvonalon és böles szempontok által vezéreltetve, hogy felszólalása által hosszú időre megjelölte a nemzetiségi politika azon irányeszméit, a melyekkel a nemzetiségi békét meg lehet óvni. Nemzetiségi politikája az állameszme érvényesítése, az állam eszméje, a jogokban egyenlőség, a magyar kormány-

zás, igazgatás, a magyar nyelv eszméje. A nemzetiségi kérdésekben kifejtett nézeteit viharos éljenzéssel fogadták úgy, hogy Széll Kálmánnak ezuttal valóságos diadalnapja volt.

Következett tárgyalásra a *kisebb tárczák* költségvetése, melynek első tétele

a királyi udvartartás.

Kossuth Ferencz kívánja, hogy a magyar udvartartás kiegészítettessék és ne álljon Budán üresen a magyar királyi palota. A költségekhez Magyarország a magyar udvartartásért járul hozzá. Kívánja, hogy nemcsak amikor Budára jön a király, hanem akkor is, amikor idegenben van, szóval egész éven át környezék magyar méltóságok. A magyar állami nyelvet is érvényesíteni kell. Meggondolhatná a király, hogy ne válaszsza környezetét azok köréből, kik buzavirágot hordnak gomblyukukban. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint:

a kormány az önálló állami magyar udvartartás kiegészítése végett tegye meg a lépéseket és fejezze ki a király előtt óhaját, hogy hosszabb ideig tartózkodjék Magyarországon.

Ugron Gábor szerint Magyarországon majd mindenki a Habsburg-ház híve. Ily általános ragaszkodás az uralkodó és családjával szemben Európában sehol sem tapasztalható. Magyarországon csak panaszok hangzanak, hogy miért nincs a király többet magyar alattvalói között. Magyarország, ha önállóan állana sem csatlakozhatnék más uralkodó-családnak.

A magyar nemzet hódolattal veszi körül uralkodóját mindig és állandóan tiszteletben tartja. Amint az uralkodó teljesíti kötelességét a magyar nemzettel szemben, úgy kell az uralkodóház tagjainak is. Ismerniök kell a nemzet belső életét, tulajdonait, érzelmeit. Belső kötelek kell, hogy fűzzék össze a nemzetet. E belső kötelek szerzését az uralkodóház tagjai elhanyagolták. József főherceg és családján kívül nem talál egyet sem, ki e nemzettel együtt élne. A monarchiának minden nemzete fűződik valamely más ország fájához, csak a magyar áll egyedül, kinek e földön élni-halni kell. Az uralkodóház tagjai eljönnek mint katonák hozzánk. Pedig már Arisztotelesz megmondta, hogy az állam nem egy hadi tábor. Eljönnek vadászni. Pedig itt nemcsak vadak, hanem emberek és polgárok vannak. A vadak nem képeznek iskolát a kormányzásra. A kormányzásra iskolát képez a nemzet megismerése. Az ő ifju korában azonban a nemzet együtt volt, míg most szét van forgácsolva, hogy nem lehet együtt találni. Hova fejlődnek a társadalom, a művészet, ha az uralkodó ház itt volna.

Az uralkodók csak úgy szerezhethetnek a történelemben nagy nevet, ha nemzeti uralkodók. Kell, hogy a nemzet és uralkodóház között a kapesot erőssé tegyük, mert a válságok egész sorozata következhetik be. Szükséges lesz belső összeköttetésekre. Ne higyjék, hogy a Mária Terézia-beli jeletetek most ismétlődhetnének. Amely nemzetnek ereiben hatalmas dolgozó akarat, elszántság nincs, azt a válság kitörésekor nem lehet felköltetni. Elfogadja az udvartartás költségeit, de kívánja, hogy az magyar legyen, a király járjon elől s óhajtja a külön magyar udvartartást.

Széll Kálmán miniszterelnök csak néhány megjegyzésre szoritkozik **Kossuth Ferencz** határozati javaslatára. Az udvar a legutóbbi gyászévet lesz-

mitva, több időt töltött Magyarországon, mint azelőtt. A király több körülmény miatt nem tölthet annyi időt Magyarországon, mint amennyit szeretne. Ennek egyik oka, hogy nem állnak elegendő helyiségek az udvar tagjainak rendelkezésére. Ezen a bajon segíteni fognak ama nagyszabású építkezések által, melyek folytán néhány év multán oly nagy és méltó lakás fog az udvar rendelkezésére állani, hogy remélhetőleg az udvar itt tartózkodása iránti kívánság nagyobb mértékben fog teljesülni. A kifogásokra főleg, hogy az udvari méltóságok közt vannak magyarok is; így például Pállfy, Cziráky, Hunyadi.

Utal arra, hogy Magyarország közjoga most inkább kidomborodik, magyar méltóságok működnek közjogi tényeknél, az udvarnak Budapesten állandó képviselője van. Kéri a tétel elfogadását. Ezután a tételt elfogadták.

Az országgyűlés.

Ennél a tételnél Kossuth Ferencz határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsák a Ház, hogy a választókerületek újra alkotása tárgyában bizottságot küldjön ki és a kormány törvényjavaslatot nyújtson be a fuvarozási költség eltörlésére és a községenkénti titkos szavazás behozatalára.

Barabás Béla nem szavazza meg a költségeket, mert soknak tartja. Nagyon sok a képviselő. Hol van a 480 képviselő és mit dolgozik? A képviselők nagy része mással van elfoglalva, vagy magánügyeit intézi, vagy a választások magánügyeibe ügyködik. Apasztassák a képviselők száma; elég volna 200 oly képviselő, aki teljesíti a kötelességét. A képviselő ne viselhesen más hivatalt, melyért fizetés jár. Ezzel szemben a képviselők számának leszállításával nagyobb fizetéssel láthatnák el. Kossuth határozati javaslatát helyesli.

Szell Kálmán miniszterelnök szerint a Kossuth Ferencz határozati javaslatában foglalt fontos kérdések nem e tétel tárgyalásához tartoznak. Ez a dolog a választókerületek stb. kérdése megérdemli, hogy külön tárgyalja a kormány és képviselőház. Elismeri, hogy a választókerületek nincsenek kellően beosztva, de ez oly nagy kérdés, hogy nem ajánlja, hogy most benne állást foglaljanak. Nem tehet ígéretet a cenzus leszállításra, de beismeri, hogy a kérdés komoly és megoldásának ideje el fog érkezni. A kuriai bíráskodás módosítását nem helyesli. Meg kell várni a törvény alkalmazását. Majd a tapasztalat folytán inkább bírálhatják.

A fuvarozási költséget úgy akarják szabályozni, hogy csak a tett fuvaroköltségek téríttessenek meg s a választók ennél többet ne kapjanak. A törvényhatóságok szabályrendeleteit nem hagyta jóvá, mert a tételek között nagy eltérés mutatkozik. A kérdés tanulmányozása megkezdődött. Azt akarják elérni, hogy fuvardíj czimén vesztegetések ne történhessenek. Ezek szerint új szabályrendeletek alkotása lesz szükséges, a tételt elfogadják.

Az új országház

Építésének tételénél Kossuth Ferencz kifogásolja, hogy Munkácsy „Honfoglalás” czimű képét az új országházban nem helyezik el. Miért rendelték meg a képet, ha nem használják?

Szell Kálmán miniszterelnök szerint az építőbizottság azon nézetben volt, hogy az új országház üléstermében lehetetlen az összhangzás miatt elhelyezni. Nem marad más hátra, mint — nézete szerint — a Szépművészeti Muzeumban elhelyezni. Ebbe bele is nyugosznak s a tételt elfogadják.

A közös költségek tételénél.

Holló Lajos bírálta élesen a delegációk működését. Szerinte elszomorító az a gyakorlat, melyet a delegációk összeállításánál 30 év óta követnek. A nemzet érdekei ott védelmet nem találnak, a magyar miniszterek teljesen háttérbe szorulnak, a közös miniszterek úgy szerepelnek ott, mintha ők volnának a monarchia teljhatalmu urai, a magyar miniszterek pedig háttérbe szorulnak. A közös miniszterek németül beszélnek, holott magyarul is kellene tudniok. Papp Géza arról szólt, hogy a kvóta-bizottságok tanácskozási termében a kétfejű sas volt kifüggesztve. De ezt nem merete nyíltan megmondani, hanem egy könyvből mutatta meg a kétfejű sast. És még ilyen ártatlan felszólalásokra is dölyfös választ adtak a közös kormány közegei. A delegáció hatáskörét a törvény egészen világosan szabja meg, ennek dacára a katonatisztek fizetésfelemelését kérték a delegációtól. Hiszen ez kizárólag az országgyűlés joga, tehát a delegáció átlépte a maga hatáskörét.

Szell Kálmán miniszterelnök: A magyar miniszterek nem játszanak alárendelt szerepet a delegációban, ellenkezőleg, mindig megkérdik véleményüket; hiszen a közös költségekért is vállalják a felelősséget. Ami a delegációnak német nyelvű tárgyalásait illeti, kijelentheti, hogy ott esztendőkön át nem esik német szó, legfeljebb az albizottságokban, akkor is csak úgy, ha az illető delegátus azt akarja, hogy a közös miniszter azonnal válaszoljon neki. A delegáció nem lépte át a hatáskörét, mert hiszen joga és feladata megállapítani a közös kiadásokat; a katonatisztek fizetésemelése pedig a közös kiadásokba vág. A magyar miniszterek nem szorulnak háttérbe a közös miniszterek mellett. Jövőre egyenes vonalban fog ülni a közös miniszterekkel.

Ugron Gábor csatlakozik Holló fejtegetéséhez. A delegációt szükséges itt felelősségre vonni. A delegációnak a maga hatalmának nagysága fejébe szállt és részeg lett tőle. A közösiügyi miniszterek a delegátusokat majd semmibe sem veszik. Ígértek a magyaroknak, mindent, katonaiskolákat. Magyar katonaiskolák helyett németeket állítottak fel. Most ötvenezer emberrel akarják felemelni az ujonczlétszámot: a külföld egyre tárgyalja a dolgot; a közös miniszterek hallgatnak, mert meglepetésül akarják tartogatni. Még ezt a tájékozást sem tudta kivívni a delegáció? A tételt elfogadják.

A költségvetési vitát folytatják.

Katholikus autonómia.

A katolikus autonómiai kongresszuson az általános vita mult hét végéig tartott. Az utolsó napon még felszólaltak dr. Pásztélyi Jenő, a ki a többség javaslatát fogadta el s a közvetlen választás jogosultságát vitatta. Gróf Zichy Nándor nem fogadja el egyik javaslatot sem, mert szerinte alapjában helytelen mindkét javaslat. Apróbb felszólalások után az ülésen elnöklő Vaszary Kolos hercegprimás más napra tűzte ki a szavazást, amelynek eredménye a következő:

Az ülésen, melyet a hercegprimás nyitott meg 11 órakor, csak szavazások voltak. A kongresszus mindonekelőtt 89 szóval 37 ellen általánosságban el-

fogadta a huszonhetes bizottság többségének a tervezetét. Azután 83 szóval 50 szó ellen elfogadta Horánszkynek halasztási indítványát, hogy t. i. a részletes tárgyalás megkezdése előtt a huszonhetes bizottság bocsátkozzék tárgyalásba a főkegyúrral, a kormányval és a püspöki karral. Horánszky indítványát megpótolták Sággy Gyula korábbi javaslatára azzal, hogy a bizottság az egyházmegyei autonómia megalkotása és a közvetlen választás behozatala iránt is (ezek a kisebbség kívánságai), tárgyaljon az illetékes tényezőkkel s az összes vita során fölmerült elvi nézeteket is vonja be az alkudozás keretébe. Ezt az utóbbi pótlást a Zichy Nándor gr. kívánságára fogadták el. A Sággy-Zichy-indítvány elfogadása egyhangulag történt. A kongresszuson tehát a Horánszky álláspontja győzött. A püspöki karból csak kilencz főpap volt jelen, akik mind Horánszky javaslatára szavaztak, a néppárt pedig kettéoszlott. A radikálisabb rész Ugronékkal szavazott, Eszterházy Miklós Móriézék ellenben Horánszkyval. Ülés végén a hercegprimás kijelentette, hogy mihelyt a bizottság megteszi jelenlését, azonnal egybehívja a kongresszust. Mindazonáltal általános az a nézet, hogy az autonómia ügye a szavazással ismét igen hosszú időre el van napolva.

A ruthén nép fölsegítése.

Körülbelül két esztendeje annak, hogy a kormányzat figyelme a Kárpátok alján lakó ruthén nép sanyaru helyzetére terelődött. A felvidéki vármegyék: Ung, Ugocsa, Bereg és Máramaros orsz. képviselői s a nép soisa iránt melegen érző megyebeli vezérek *Firczak* Gyula gör. katolikus püspökkel élükön már a kormányzati tevékenység előtt is ruthén-bizottság név alatt fáradoztak a szegény nép fölsegítésén, majd a mikor látták, hogy ennek az elmaradott, agyoncsigázott népnek fölkarolására erejük nem elégséges, föl hívták a népre a kormányzat figyelmét is.

Darányi miniszter nem is késett a mentőeszközökkel, kiküldte kormánybiztosát *Egan* Edét, aki azon vidéknek alapos ismerője, hogy a gazdasági viszonyok javításával segítse lábra állítani ezt a népet, melyről a magyar történelem úgy emlékszik meg, mint hazafias érzelmű népről, a Rákóczi népéről, mely a magyarokkal küzdött, szenvedett, háboruk idején ő is megadta a véradót. *Darányi* miniszter elsőbb is a Schönborn-féle uradalomból kibérelt 23,000 hold havasi legelőt és földet s ezt olesó áron kiosztotta albérletbe a szegény ruthén nép között. 16 ezer kigazda kapott a bérföldekből s mind pontosan fizeti a bérösszeget; majd üszökökkel látta el a miniszter a lakosságot, melynek eddig teljesen elkorcsosult állatállománya volt.

Eddig ökrökkel szántották a földet, míg most az üszökökkel nemcsak a gazdasági munkát végezhetik, hanem az üszöktől néhány liter tejet is kap a család. Az üszök árát öt év alatt törlesztik. Gondoskodott a miniszter arról is, hogy jó apaállatok legyenek minden községben és így idővel rendszeres tejgazdaság legyen ezen a vidéken, melyet a Galicziából bevándorolt uzsorások egészen kiszípolyoztak.

Egan Ede eddig mintegy 16 hitel- és fogyasztási

szövetkezetet alakított a szolyvai és munkácsi járásban, melyek alaptőkéjéhez a földművelésügyi miniszter is hozzájárul úgy hogy alapos remény van arra, hogy ezen elhanyagolt szegény nép rövid idő alatt jólétnek eddig általa nem ismert fokához ér.

E hét elején tartott gyűlést a nagybizottság Munkácson, *Egan* Ede beszámolt két évi munkájáról az ülésen, mely elhatározta föl kérni a kormányzatot, hogy ezt a mentési munkát terjeszse ki mind a négy vármegyének ruthén nép lakta járására is, hogy el ne pusztuljon éhen ez a nép, melynek csak a nyelve nem magyar, de a szívében hazafias érzéseket táplál.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Buller angol vezér újra támadott, hogy *Ladysmithet* föl szabadítsa az ostromzár alól, de keményen megveretett. Ez a harmadik nagy veresége volt. A helyzet Dél-Afrikában igen megváltozott, mert Buller serege harc képtelenül vonul vissza és ez még jó volna az angolok részére, de *Joubert* a burok fővezére eltérve az eddigi védelem szerű harc módtól azt a parancsot adta vitéz tábornokának *Schalk* Burgernek, hogy Buller angol seregét bekerítse. A burok *Kolenzótól* délnyugatra elállották a vert angol sereg utját, hatalmaságyukkal megrakták a vasutmenti hegyeket, hol az angolok visszavonulása nem lehetséges többé.

Ladysmith még tartja magát, de 18-án tul már nincs élelem. A lakosság lóhussal él, az angol katonaság félporeziót sem kap. A mult héten általános kirohanást tett *Withe* tábornok, de visszaverték a városba. Kapitulációját mindennap várják a bur részéről.

A Fokföldön, vagyis az új haretéren, miként az angolok nevezik, szintén kevés remény kecsegteti az angolokat. *Roberts* fővezér mióta *Fokvárosból* elindult, hogy *Oránzs* államba betörjön semmi nagyobb fontosságú eseményről nem tett jelentést. *Macdonald* tábornokát *Koodoos* hegyénél visszaverték az oránzs burok, még pedig nagy veszteséggel és nyomban rá támadólag lépett fel *Majer* Lukács az oránzs burok vezére. A haretér a burok részére itt nagyon kedvező. Londonban nagy izgalommal várják a legközelebb bekövetkező ütközeteket és nem ok nélkül, mert ezek a csaták döntő befolyással lesznek a Dél-Afrikában eddig uralkodó angol hatalom megbukására.

Kekevich angol ezredes jelenti, hogy a burok egész héten bombázták *Kimberleyt*. A pusztítás majdnem elviselhetetlen. Csak lóhust esznek és kétséges a helyzet, hogy meddig tarthatja magát a város, melybe beszorult *Rhodes* Cecil a „gyémántkirály” harmincz millióra becsült gyémánthalmazával.

A harez *Kimberley* körül elkecseredetten foly és a burok szüntelen győzelmei gyanítani engedik, hogy rövid időn bekövetkeznek a véres döntő csaták, hol el fog dőlni: ki az ur Délafrikában.

MI UJSÁG?

Azokat a t. előfizetőket, akiknek előfizetése 1900. évi január hó 1-ével lejárt, felkérjük, hogy a mai számmal egyidejűleg küldött postautalvány felhasználásával előfizetéseket beküldeni sziveskedjenek, mert ezek a t. előfizetők előfizetésük megújításáig több számot már nem kapnak.

A király Budapesten. A király esütörtökön február 15-én reggel kilencz órakor Bécsből külön vonaton Budapestre utazott. A király három hetet tölt Budapesten.

Halál a boldogság kapujánál. Megrendítő szerenésatlenség érte Balázs Mihály debreczeni lakost. Ezelőtt három héttel jegyet váltott egy leánnyal, kit gyermekora óta szeretett. Az esküvőt megelőző napon valami pattanás támadt Balázs kezén, mely szörnyű fájdalmat okozott neki. Az esküvő napján már megdagadt kézzel ment az esküvőre s tántorogva, aléltan lépett az oltár elé. Alig hogy elrebegette az eskü szavát, összerogyott s félholtan vitték haza. A nász gyászra változott s a szerenésetlen Balázs esküvője éjjelén meghalt zokogó menyasszonya karjai között. Az orvosok vérmérgezést konstataáltak rajta.

Vesztett ember a fürdőben. Debreczenből vesszük hírét, az ott levő Margit fürdőben nagy botrányt csinált egy Molnár József nevű ember. A szerenésatlent, a ki erdőőr volt, még a múlt évi decemberben megmarta egy veszet kutya. Az ember nem ügyelt ekkor rá, gondolván, hogy nem veszett kutya volt, a mely megtámadta. A seb begyógyult s az ember nem törődött többé vele. Később felesége tanácsára mégis elment valami kuruzslóhoz, a ki megvigasztalta azzal, hogy nem lesz semmi baja. Minap délelőtt elment a Margit-fürdőbe s a vízben kitört rajta a vizisszony, halálra rémitve az ott levőket. A szerenésatlent hazaszállították a Széchenyi-kertben levő lakására, hol nagy kínok között meghalt.

Névmagyarosító iparos ifjuság. A debreczeni iparos ifjuság dieséretes mozgalmat indított a névmagyarosítás érdekében. Az iparos ifjuság önképző-egylete ugyanis most fogja jubilálni alapításának negyedszázados évfordulóját s ez alkalomból elhatározták, hogy a kör nem magyar tagjai meg fogják magyarosítani a nevüket. Dr. Körössy Kálmán egyleti titkár kijelentette, hogy a névmagyarosítás körüli teendőket, külön díj nélkül, titkári tisztéből folyó kötelességének tekintve, fogja végezni. A választmány egyhangulag elfogadta ezt az indítványt s hasonló irányu mozgalomra hívja föl az ország összes iparos ifjusági egyleteit.

Fáklyásmenet egy plébánosnak. A fővárossal szomszédos Kispest községnek állandó jöltevéje, Holbesz József nyugalmazott plébános, akinek adományai-ban a község valamennyi kulturális intézménye részesül. A község lakói és az intézetek előljárói hálájuk kifejezésül a jövő héten fáklyásmenetet rendeznek a nemesszívü emberbarát tiszteletére. A rendezés élén a kispesti dalárda áll.

Német kivándorló-ügynökség Magyarországon. A „Német mezőgazdasági kamara“ munkaközvetítő hivatala ezrével küldözgeti köriratait a Bácskába s a bácsmegyei magyar földművesek közül igen sokan készülődnek kivándorolni Németországba, miután itt nem képesek megélni. Kuláról 200 család vándorol ki Sziléziába, ezenkívül Kis-Hegyes, Ó-Moraviceza, Mélykut s más községekben készülődnek a kivándorlásra. A kivándorlók egy része már el is utazott Németországba, hol jobb keresetet vél találni.

Nagy idők tanui. Csermőn meghalt felbári Sánka Lajos, aki a világosi járás főszoigabirája volt 49-ben, a gyászos fegyverletétel idején. A később vértanuhalt halt báró Perényi Zsigmond, Vukovic Sebő igazságügyminiszter és Irányi Dániel is nála voltak szállva. Báró Perényi pisztolyaival és vadászkésével ajándékozta meg. Ezeket az elhunyt az aradi ereklyemuzeumnak ajándékozta. — Szentmiklósi Kovács Antal, a terehegyi ev. ref. egyház papja, a felső-baranyai egyházmegye kiérdemült esperese, 48-as honvédhadnagy, 76 éves korában Terehegyen meghalt.

Eugénia császárné nagy beteg. Eugenia császárné, III. Napoleon özvegye, mint egy nizzai távirat jelentí, Cap-St.-Martinban súlyosan megbetegedett. Állapota válságos.

Szivárvány télen. Szegszárd környékén ritka természeti tüneményt láttak e hó 7-én. Az égbolton nagy szivárvány támadt, melynek szépségében mintegy tíz perezig gyönyörködhetek az emberek, mert azután eloszlott az égről.

Német érzelmü tüzoltóság. Az aradi waggongyár tüzoltóságáról azt a hihetetlennek látszó hirt kapjuk, hogy a tüzoltóság február 17-én tartandó báljára német meghívót küldött szét. Lehetetlennek tartjuk, hogy az aradi hazafias munkások ily felháborító germanizálásra vetemedhetek volna s reméljük is, hogy ezt a hirt maga a tüzoltóság tisztikara siet megezáfolni.

Egy város egy cselédért. Selmezbányán ötven év óta szolgál a Sommer családnál Árvay Teréz. Sömmmer, a ki kereskedő volt, évek előtt elhalt s özvegye minden vagyonát elvesztette. A hü cseléd azóta bér nélkül, csupán hálából szolgálja, ápolja öreg urnőjét, kit elhagyni képtelen s nem is akar. A városi tanács akképp intézkedett, hogy a hü cseléd havi segélyben részesüljön s e mellett magasabb helyen is kitüntetésre ajánlja.

»Közös sors« eredeti székely regény két kötetben. Péterfy Tamás lapunk ismert munkatársa ilyen czimű regényére hirdet előfizetést. A mű márcz. 1-én jelenik meg. Előfizetési ára 3 korona. A „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes árban 2 koronáért rendelhetik meg szerkesztőségünknel.

Székelyek nyomora Romániában. A munkabíró székelyek évek óta vándorolnak Romániába, hogy kenyeret kereshessenek családjuknak. Csakhogy ott sincs jobb dolguk, mert a tavalyi rossz termés és inség következtében a román munkások nagy része is munka nélkül van. A román belügyminiszter, mint a bukaresti „Epoca“ írja, most rendeletet adott ki a székely munkások beözönlése ellen, meghagyván, hogy a Magyarországról érkező kivándorlókat, kik munkakeresés czéljából jönnek Romániába azonnal tolonczolják vissza a határra.

Megásták a maguk sirját. Dunakeszen nagy szerencsétlenség történt a minap. Boricza Károly 40 éves és Dudás István 19 éves dunakeszi lakosok ugyanis kutásáshoz fogtak. Kilencz méternyi mélységig hatoltak le, amikor a föld beomlott s maga alá temette a kutásokat. Nyolcz méter magas föld zudult rájuk. Hat órai munkába került, míg a földet újra kihányták s Boricza és Dudás holttestét kihuzhatták.

A resiczai sztrájk. Resiczáról a hét elején, a mikor a heti munka kezdődött, az olvasztók munkásain kívül a hidászat és a gépgyár munkásai közül is többen újra megkezdték a munkát. Az aczélhuta és a bányászat üzeme tökéletes rendben folyik tovább. A község már sokkal nyugodtabb s a rendet eddig egyetlen kihágás sem zavarta meg. — Késő éjjel táviratozzák: A hidépités osztály munkásai, valamint a gépgyár-munkásoknak egy része ma, hétfőn reggel ismét munkába álltak. Az aczélkohó, valamint a bányák és Anina valamennyi művei teljes üzemben vannak. A még sztrájkoló munkásokkal tárgyalások folynak, de a sztrájk maga már befejezettnek tekinthető.

Most jelent meg Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen **hatodik évfolyama** régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

A baromfitenyésztés legfőbb tudnivalói.

Irta: Szalay János, állattenyésztési m. kir. felügyelő.

A tyuktenyésztés. A mint a csibe a tojásból kibujt, attól az időtől számítva 20—30 óráig nem kell neki semmit enni adni, de ha ez az idő eltelt, akkor köleskását, tengeridarát, összevagdalt zöldséggel kevert korpát, főtt tojást vagy tejbe áztatott kenyeret kell elibük tenni, hogy abból a kotlós biztatására ehessenek, ha pedig az idő jó, azonnal ki lehet a kis csibéket ereszteni, ahol füvet csipkednek és bogarat is fognak. A kis csibének 2—3 hetes koráig kell ilyen gyöngye eleség, azután ha elegendő hely van a legelésre és bogarászásra, ugy naponkint egy kevés ocsuval vagy más szemes eleséggel is beéri. Friss és tiszta ivóvizről azonban mindig gondoskodni kell.

Egy liter szemes eleség, ha udvaron van a baromfi, ahol nem igen legelhet, elegendő 20 csibének vagy 10 tyuknak egy napra, ha azonban legelhet és bogarászhat a szabadban, akkor elegendő 30 csibének vagy 15 tyuknak.

A szemes eleséget legjobb kétszerre a baromfiak elé szórni, reggel és délután, kivéve a csibéket, a melyeket napjában többször kell etetni.

A csibe 2—3 hónapos korában már pecsenyének alkalmas, különösen a magyarfajta, mely korábban tollasodik, mint a többi. Ilyenkor viszzük a piacra, a mi eladó, mert ilyenkor nagyon izletes a husa, de ilyenkor kell kiválasztani azokat a jérczéket és kakasokat is, a melyeket továbbtenyésztésre akarunk meghagyni.

Továbbtenyésztésre, azaz magnak mindig azokat hagyjuk meg, a melyek a legkülömbek, a legnagyobbak, egyformák színre és alakra, fürgék és egészségesek. Mindig többet kell meghagyni, mint a mi éppen szükséges, mert még azokból el is hullhat egynehány, meg aztán később még a mi nem megfelelőnek bizonyul, azt ki is kell selejtezni.

Egy kakashoz 10—12 tyuknál több tojót ne adjunk. A kakast különösen jól ki kell választani s mindig a legszebb kakasokat kell magnak meghagyni, de e mellett arra is kell nézni, hogy a kakas tenyészképes legyen.

Hogy a vér felfrissüljön, minden 3—4 évben idegen helyről kell kakast cserélni vagy venni, természetesen olyan fajtát, a melynek a tyukok.

A tyukokat sokáig nem kell tartani, mert az öreg tyukok már nem jól tojnak. Négy évesnél öregebb tyukot ne tartsunk.

A tyuk egy esztendő alatt 60—120 tojást tojik. A melyik százat tojik vagy azon felül, az már jó tojó. Az ilyen tyukot tovább megtarthatjuk tenyésztésre, mint a rosszabb tojót s ha lehetséges, az ilyen jó tojó tyukok tojásait használjuk föl a költésre, mert a tojóképeség nemzedékről-nemzedékre öröklődik.

Ludtenyésztés. A ludtartás főképpen ott jövedelmező, a hol közel van patak, folyó vagy más víz és a hol a ludakat legelőre járathatjuk. A hol legelő nincs, ott a ludnevelés olyan költséges mulatság, mely jövedelmet nem hozhat, mert a ludnak főelőnye éppen abban van, hogy kikelésétől egész a tél bekövetkeztéig igen kevés szemes eleséggel beéri, ha füvet, zöldseget szedhet a mezőn legelve.

Az egynapos kis libának leforrázott tengeri-árpa-, vagy más lisztet, darát adjunk enni, melyhez 3—4 nap múlva, saláta, lóhere vagy luczerna gyenge hajtásait összevagdálva vegyithetjük. Jó idő esetén hamarosan legeltethetjük is őket, csak arra vigyázzunk, hogy az első hetekben harmatos vizes fübe ne kerüljenek, mert ha a hasukat megnedvesítik, könnyen megbetegszenek. Ha jó legelőre járhatnak a libák, akkor darát, korpát vagy szemet csak keveset adjunk nekik, elegendő lesz, ha napjában egyszer kapnak egy keveset. Jó ivóvíz mindig legyen előttük, később pedig, ha a libák nőnek, úgy fürdővizről is gondoskodni kell.

A tél beállta előtt ki kell válogatni magnak a legszebb állatokat s úgy ezeket, mint a többi megmaradottakat is ilyenkor már etetni kell. Szemes eleségből — ha e mellett répát, tököt vagy más hasonló takarmányt is kapnak — egy liter 6—7 ludnak elegendő; ha csak tiszta szemet adunk nekik, akkor 3—4 ludnak kell egy liter szemes eleség.

Egy lud 8—15 tojást tojik egy tavasszal s ezt csakis költésre szokás felhasználni, a ludtojás piaczi árut nem igen képez.

A lud igen hosszú életű állat, nem ritkán 20 esztendeig is él, de azért tenyésztésre nem kell sokáig használni, mert öreg korában keveset tojik.

A lovak butacsirája.

Tudvalevőleg az öntudat, az érzés és mozgás középpontja az agy, mely az egész test kormányzójaként szerepel, miért is bántalmái az egész test avagy egyes részei működésének megzavarodottságában is nyilvánulnak. — Ezen zavarok az okozat szerint lehetnek részletesek vagy általánosak. Így például, ha az agyban vagy az agyhoz menő vér-édényekre gyakorolt nyomás által keletkezett vérpangás miatt kilép a savó az agy üregeibe vagy szöveteibe, oly általános zavarok előidézője lesz, mely lovaknál butacsira elnevezés alatt ismeretes.

Ez esetben az öntudat zavara abban fog nyilvánulni, hogy a beteg ló a környezet iránt érzéketlen, fejét vagy lehajtvatartja, vagy a jászolra támasztja, a hangra fülét épen nem vagy ellenkező irányban hegyezi. Evés közben a rágást abban hagyja s szájából a takarmányrészletek kiesüngenek, majd egy idő múlva a rágáshoz ismét hozzáfog. Ivás alkalmával a folyadék felszínét nem tudván megállapítani, az orrát a vízbe mélyen benyomja s csak midőn e miatt nem jut levegőhöz, rántja vissza fejét. Gyakran rendellenes állást foglal el, avagy ily helyzetbe hozva, sokáig megtartja.

Az érzékenység csökkenését azzal is elárulja, hogy fülébe enged nyulni, pártájára tiporni, sőt a hosszú tapogatószőrök kihuzását is ellentállás nélkül megengedi. Reáúthetünk a haskorczra, az Achillesinra. Gyakran az ostóresapást is mozdulatlanul türi s a legyek ellen sem védekezik.

Megindulás alkalmával fejét lehajtvatartja, lábait mint a vak lovak, magasan emeli, majd hirtelen megáll s mozgásra alig indítható ismét. A butacsirás lovak nyereg alatt vagy kocsiban a zablávali féke-

zést nem érzik, a felvett irányban mennek, melytől nehezen téríthetők el.

Nyárban a nagy meleg folytán az állat dühöngővé lehet, ágaskodik, a földhöz vágja magát, miáltal a környezetére veszélyessé is válik.

A butacsira ritkán halálos, azonban igen hosszadalmas betegség, amely néha heveny agybántalomba mehet át s az állat elhullásának okozója lehet. Fialat állatok csak ritkán betegszenek meg, leginkább 5 évesnél idősebb korban fejlődik ki. Hajlamosak a keskenyfejű nyugati petyhüdebb szervezetű herélt lovak.

Mivel lassan, mintegy észrevétlenül fejlődő bántalom, azért meggyógyítani csak ritkán lehet, hanem legfeljebb enyhíthető: hashajtók adagolásával.

A vizsgálatnál tehát megfigyeljük az állat evését-ivását, pártájára tiprunk, kétes esetben meglovagoltatjuk vagy kocsiba fogjuk, mindaddig hajtva, míg nem izzad, amidőn a jelzett eljárásokat ismételjük. Ha így czélt nem érünk, 8—10 napig dusan takarmányozva a lovat, ismételjük a fenti eljárást.

Csalást követhet el úgy a vevő, mint az eladó. A vevő, ha nehéz munkába fogja az állatot vagy szoros szerszámot helyez reá; ilyenkor esetleg a butacsira tüneteit fogja mutatni az egészséges ló is. Az eladó terpentint önt a butacsirás ló fülébe, hogy érzékeny legyen, avagy a pártájára üvegport hint: azért az említett részek gondos megfigyelése szükséges.

Gyanus esetekben okvetetlenül állatorvoshoz kell fordulni, mert biztosan és érvényesen csak állatorvos állapíthatja meg a baj jelenlétét épugy, mint a többi szavatossági hibáknál.

A szavatossági határidő 30 nap.

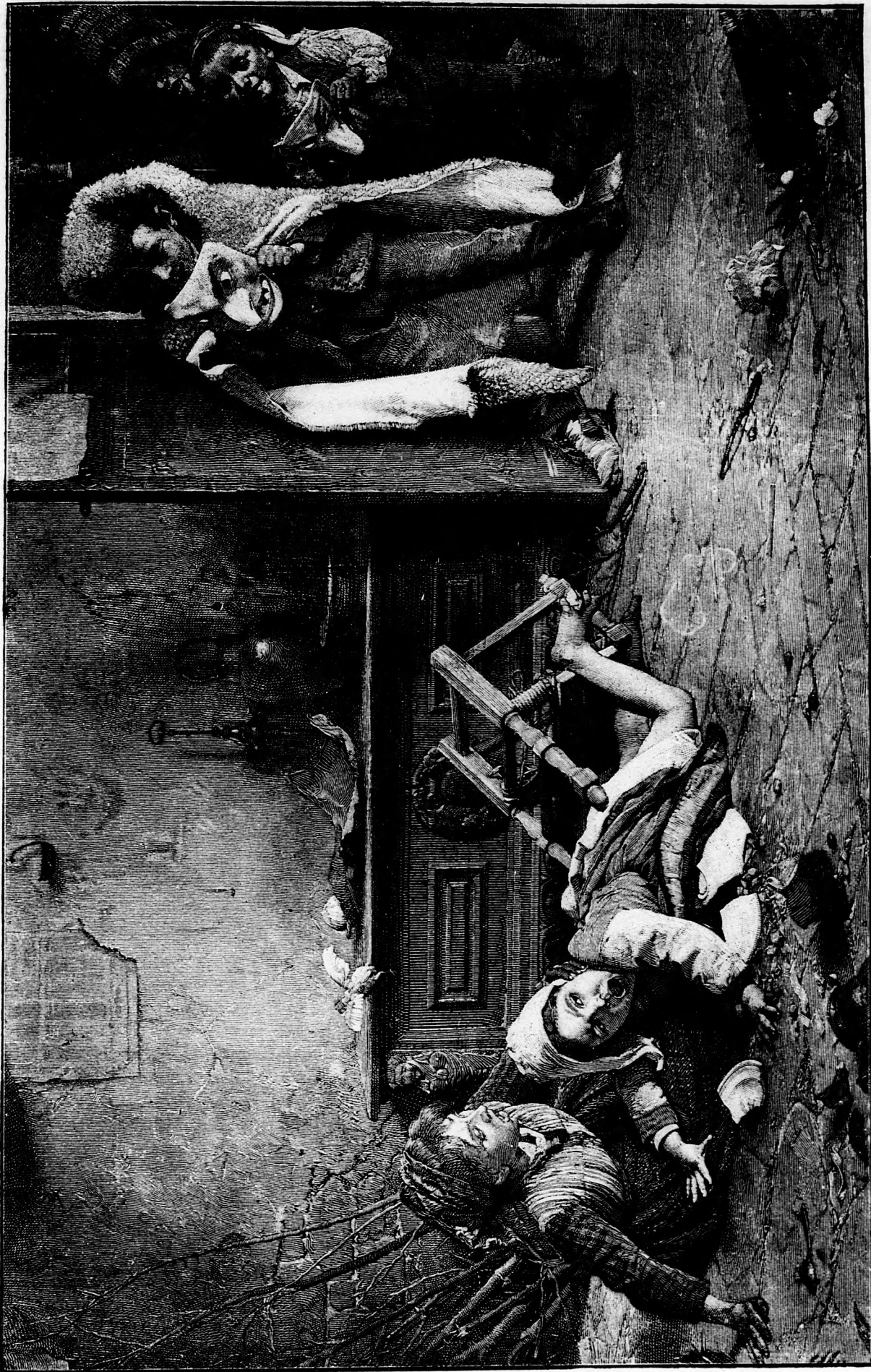
Szuperfoszfát-e vagy Thomas-salak?

Hogy a Thomas-salakot vagy a szuperfoszfátot alkalmazzunk-e, állandó kérdése ez a gazdákknak.

Ezen kérdésre határozott feleletet adni a nélkül, hogy az ember a viszonyokat és a gazda szándékát ismerné, alig lehetséges. Ép ezért leghelyesebb megoldása az lesz a kérdésnek, ha mindkét trágyaféleség előnyeit, hátrányait, szóval a különbséget is mérlegeljük és ezek figyelembe vételével eszközöljük a választást.

Mindkét trágya foszfortrágya. A kettő között használati értékre nézve a lényeges különbség abban rejlik, hogy a szuperfoszfátban vízben oldható alakban, a Thomas-salakban vízben nem oldható alakban van jelen a foszfor. Ez utóbbiban a foszfort a humusz sava és a gyökérsav képes csak megoldani.

Ebből megérthetjük azt, hogy a Thomas-salak foszforsavának feloldásához több idő kell, míg a

FARSANG A GYEREKSZOBÁBAN.

szuperfoszfát gyorsan oldódva rögtönösen hat. Ahol tehát gyors hatás igényeltetik, ott szuperfoszfátot, a hol megfelelőbbnek ígérkezik a lassu hatás, ott a Thomas salak alkalmazása lesz a helyesebb.

A Thomas-salakat biztos hatásának mondhatjuk, vizét át nem boesájtó altalajjal bíró kötött agyagtalajon, szóval hideg talajban. Továbbá sikerrel alkalmazható ott, a hol sok a humusz, mert annál könnyebben oldódik a Thomas-salak foszforsava.

Továbbá a Thomas-salakat középszerű biztonságga használhatjuk minden más talajon, a mely nem heves természetű; főleg pedig oly helyen, a hol a csapadék mennyiség elég nagy.

A mig tehát a Thomas-salak csak a fent említett viszonyok között fog teljesen érvényesülni, addig a szuperfoszfát minden foszforszegény talajon sikerrel alkalmazható.

Ennyit általánosságban a klima és a talajra vonatkozólag.

Hogyan ejtsük meg a választást, tekintettel a termelendő kulturnövényekre?

A két trágyaféleség különböző oldhatóságánál fogva következőkép használandó. — Hogy ha a vetés évében lekerülő vetemények alá adjuk a műtrágyát, akkor válaszszuk a szuperfoszfátot; olyan növény alá pedig, mely két évig vagy ennél tovább marad a talajban, Thomas-salakat alkalmazhatunk.

E szerint tehát a tavaszi gabonaféléket, nem különben répa- és burgonya tábláinkat szuperfoszfátal, az élő takarmányokat; lóhere, luczerna, balta-czim és herefüveseket pedig helyesebb lesz Thomas-salakkal megszórítani.

Ha a rétek speciális kainit-trágyája mellett foszfort is óhajtunk alkalmazni, ugy a Thomas-salak lesz a megfelelőbb.

A gyakorlatban azonban legáltalánosabban az őszi gabonák alá használják a szuperfoszfátot és pedig ugy, hogy ősszel a vető szántással leszántják. Ez beválhat. — A tudományos kísérletek is azt bizonyítják, hogy az első év termését a szuperfoszfát legtöbb esetben fokozza s miután az őszi termények legértékesebbek, tehát épen ezen termények fokozása lesz a legindokoltabb.

Ujabbban nyert sikeres kísérletek szerint a foszfortrágyát nem közvetlen az őszié alá kell alkalmazni, hanem az őszié előveteményének adandó a foszfor, de ekkor okvetlen a Thomas-salak alakjában. Pl. ha a buza előveteménye zabos-bükköny, ugy a zabos-bükköny kapja a Thomas-salakat, a minek még a buzára is igen kedvező hatása leend; de e körülmény nem jelenti egyuttal azt is, hogy a Thomas-salaknak adjunk előnyt, sőt ellenkezőleg, miután a szuperfoszfát gyors hatásu, a gazdák ezt szivesebben keresik.

MULATTATÓ.

A „szittyá dalok“-ból.

Próczenes nóta.

*Az én rózsám semmi más, semmi más,
Nagy próczenes, uzsorás, uzsorás.
Tudja azt már a jó szent, a jó szent,
Százat egyre hány próczent? hány próczent?*

*Egy csókjára százat kér,
A törvénytől mégsem fel.
Nem csal, nem lop egyedül,
Bíróhoz mégsem kerül!*

*Az én rózsám uzsorás, uzsorás,
Szokása már a csalás, a csalás.
Sok lány szívét megcsalta, megcsalta,
Az anyém csak akarta, akarta.
Zsák megkapja a feltját,
Az uzsorás a poltrát.
A próczent hogy meg legyen,
El kell engem hogy vegyen!*

Szittyá kettős.

Legény: *Ha tyukot lop valaki
A „hoppot“ se mondja ki,
Dutyiba ül érte.
Többet loptál galambom,
A bírónál bevallom,
Majd megbüntet érte!*

Leány: *Ne menj el a bíróhoz,
Tudom olyan törvényt hoz,
Hogy eszedbe jusson!
A kis tolvajt bünteti,
A nagyot meg engedi
Szabadon, hogy fusson!*

Legény: *Nincs igazság a földön:
Tyuktolcainak a börtön
S még csak mégsem ette! . . .
Te elvetted az eszem,
Megraboltad a szívem,
Ki büntet meg érte?*

Leány: *A bíróhoz hiába
Tanúk nélkül ki járna?
Még kitelik tőle:
A vádlót míg itélné
A bűnöst csak dicsérné,
. . . Jere az ülembe!!*

Székely Baka.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

— Csak olyan igaz, mint Abrudbánya fölégetési, kirablási parancsa a fővezértől! — válaszolt csendes, de erőteljes hangon az ifju, s látta a hatást nyomban a Janku arczáról. Eltalálta a fájó sebet. . .

— Tőlem sem parancs, sem engedelem nem jött erre! . . . Hol van, a ki ezt állítja? Akad olyan merész kedő velem szembe?! . . .

— Ennyit tudok én is a haragról, a melyet ugyan rám sütöttek. Egy főben lett kikovácsolva mind a két gondolat, de az a fejmár nem gondolkodik . . . leiszurtam akkor, mikor kimondta, hogy ha a fővezér érkezése nincs jelentve, az árulás! Mert Janku félelmes, ellensége Prodánnak.

Nem hallotta senki. Tanum nincs. Azt mondtak reám, a mit akartak.

— Hogy került a nevem szóba elítélésed alatt?

— Arra kértem, hogy vezessenek Janku, a fővezér elébe. Ők megígérték, de azután nem teljesítették. De erre sincs tanum, — jegyezte meg keserűen panaszkodva Gyorgye.

— Nem vagy ellenségem tehát?! — szölt

Janku mintegy gondolattól megkapatva, — ha nem törzsreám, bizonyítsd be!

— Mivel bizonyítsak? tanum nincs. Ők mondták, hogy a bűnös fegyvere a tagadás. Hiába tagadok. Erre sincs tanum!!

— De van! szölt hangosan Janku.

Vancsa Gyorgye zavartan nézett a fővezérre.

— Látta vagy hallotta valaki az én beszédemet az öreg Prodánnal? Nem senki! Hiábavaló minden tanukeresés, igazságkutatás! Dobjanak le a szikláról.

— Mondtam, hogy tanud van! — szölt rá bosszusan a fővezér.

— Hol? . . . Kiesoda? — és körültekintett az ifju.

— Te magad vagy a tanud! Ha kikötötted, hogy Janku elé vigyenek és megadtad magad, ha bántani akartál, azt most is megteheted. Itt vannak a fegyvereid! — és eléje rakta az ifjunak.

Gyorgye nem nyúlt hozzá. Keserű fájdalom volt arcán látható, pedig tudta, hogy a fővezér nem reá nehezelt.

— Vedd fel a fegyvereidet! azt parancsolom! — hallatszott a Janku hangja.

Az öreg Juon bá azalatt szörnyülködve beszélt a körben állók között, hogy megbánja a fővezér ezt a játékot.

Vancsa Gyorgye fölszedte a fegyvereket. Két pisztolyát és kését az övébe dugta, a pompás fegyverét fölakasztotta a vállára s úgy állott a fővezér elébe.

— No, és nem lösz?

— Hová? — kérdezte Gyorgye lekapva fegyverét.

— A haragosodra! az ellenségedre! reám!

A legény még inkább bámulta az elkeseredett fővezért. Szinte sokalta már a játékot.

— Vagy ugy? folytatta Janku, — sokan vannak körülöttünk és

félsz, hogy elzárják a menekülésed útját?! . . .

— Ne üzz velem tréfát Domnule*) — kérte a legény.

— Dehogy üzők! Jer, kövess! Ketten megyünk sétálni olyan távol, hogy utól nem érhetnek, aztán

*) Domnule = ur.

Veszedelemes vállalat.

nem is szükség ott meglőnőd, hanem letaszítasz a sziklaesucok egyikéről! No, jer! — és magával vitte Vancsa Gyorgyét. Elhaladtak a vén Juon mellett.

— Te ellenségem vagy, bosszuld meg magad! — folytatta Janku, a mint a vén Juon mellett elhaladt Gyorgyével. — Én nem félek az ellenségemtől. Senki sem szabad, hogy utánunk jöjjön! Mutasd meg, hogy haragszol reám! — De ezeket már a legkeserűbb gunnyal mondotta el a fővezér. Nagyon bántotta valami, de legkevésbé Vancsa Gyorgye.

Husz lépésnyire haladtak a szirteken, jobban mondva, annyira vezette Gyorgyét a fővezér, mikor megszólalt a legény.

— Ne csináljunk pusztá parádét Domnule! — kezdé határozott hangon. — Jobban tudja Janku, hogy mi a baj, mintsem kételkednék a Vancsa Gyorgye becsületébe! Vagy hinne a rossz szándékába!... — Aztán szívvel szólva folytatá: — Fáj neked domnule az, hogy neved alatt fölégetik a kis bányavárost, galádul legyilkolják a lakóit. Asszonyokat, gyermekeket kinoznak, leányokat gyötörnek ocsmány fajtalansággal, és ezt mind... Janku rendezte!! Ugye rosszul esik domnule?...

Jankut szívéen találta a keserű valóság. Szemei közé nézett az ifjunak, kit megvilágított a jelzőtüzek rémes, veres világja és úgy látszott, mintha égnének kigyuladt arcai. Folytatta beszédét.

— Ilyen gyanu alatt vagyok én is. Megadtam magam, de nem fegyver előtt. Áttól nem félek! Hátról, orozva támadtak reám. Lefogtak, megkötöztek és borzasztó fájdalmaim között nem volt egyetlen hangom. Ott voltam fölemelve a levegőbe, hogy egy lökéssel szétloccsantsák agyamat, a Piatre Drákuluj szikláin szóródjon el minden esontom, a halál szele hajamat lengette, s még csak nem is sóhajtottam!... De mikor az öreg Prodán apó, a miért a fővezért nem jelentettem, ki reájuk nézve félelmes és ellenség, — reám süttötte az áruló nevet: felordítottam, miként a fenevadak és szívébe döftem késemet... Ez bántott. Ez nekem is rosszul esett. Ezért gyilkos tudtam lenni... De ne kísértges engemet domnule! Ismerjük egymást, ha nem is láttuk többet!... de másokat is! — tevő utána nyomatékosan az ifju, s lemutatott az előttük többhelyen kigyult Abrudbányára. — A kit Janku nem ismer, kérdezze meg tőlem! — fejezte be szavait Vancsa Gyorgye.

Janku kezét nyújtott az ifjunak, s úgy érezte Gyorgye, hogy jól megszorította jobbát a fővezér. Vissza jöttek a jelzőtüzek mellé. Az ifju szerényen lépdelt a fővezér után s megállott a háta mögött. Azt gondolták a tüznél maradtak, -- nem hallva a párbeszédet, hogy Gyorgye talán kegyelmet nyert Jankutól, vagy ha nem is nyert, de azért könyörgött, hogy ilyen esendesen lépegettek visszafelé. Ekkor a vén szószóló, az öreg Juon bá lett előszólítva a fővezér elébe.

— Te Prodánnak, az én prefektemnek belső embere vagy? — kérdezte Janku csendesen.

— A prefekt haditanácsának egyik tagját látod magad előtt, — felelt az öreg Juon bá, azt gondolva számár fejével, hogy most fogja még csak igazán megdicsérni őt a fővezér.

— Kik voltak a tanácsban, mikor Abrudbánya ellen összeültetek határozni?

— Azt már jobban tudja a fővezér, hogy kiket bizott meg, kiket tisztelt meg a parancsával! — És hajlongott, akár a bécsi lakajok szoktak.

— Jól felelsz!... — dicsérte boszusan az öreget Janku, — hát mondjuk a te kedved szerint vén Juon.

— Oh, domnule! — rimánkodott a vén oláh.

— Hát mondjuk: a fővezér parancsának kik voltak a kihirdetésén?

— A mi tőled jön az mindig parancs előttünk, oh, domnule! még félhalva is teljesítjük...

— Milyen hűséges nép! — dicsérte Janku keserű mosoly kíséretében.

Aztán elmondta a vén Juon, hogy ott jelen voltak a Prodán meghitt, bizalmas emberei mind. De a névsort magán kezdte, mint a belsőemberek elsőjén. Mindenik név után mondott egy pár magasztaló, dicsőítő jelzőt, hiszen olyan érdemes férfiak voltak azok, és ezáltal Jankunak ideje maradt a neveket lejegyezni, hogy ne feledje el a bizalmas bennfenteseket.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Idegesség az állatoknál. Ismeretes, hogy Ladysmith alatt az angolok őszvérei éjszaka megszöktek a táborból és a fegyvereket, a csomagokat és az élelmiszereket is elvitték. Egy külföldi ujság foglalkozik az őszvéreknek ezzel a különös viselkedésével s arra az eredményre jutott, hogy a szökés egyetlen elfogadható magyarázata csak az lehet, hogy az állatok érthetetlenül és ok nélkül valamitől nagyon megriadtak. A riadalom okozta ilyen eseteket már régebben is megfigyeltek. Az 1850-dik év egyik törökországi expedíciója alkalmából történt, hogy éjjeli tizenegy óra felé a tábor lovait hasonló félelem fogta el. Az állatok elszakították kötőfékeiket, borzasztó sebességgel eliramodtak, az utjukban állókat pedig könyörtelenül összegázolták. Egész éjszaka a tábor körül száguldottak, másnap azután, hogy félelmök lecsillapodott, visszatértek gazdáikhoz. Kutyaánál gyakrabban keletkezik pánik, ilyenkor a legszelidebb is vérengzővé lesz. Néhány év előtt történt az az eset, hogy mikor a gazda kiment az udvarra, hogy az állatokat lecsillapítsa, a kutyák nem ismerték fel, megrohanták és széttépték. A bárányok és birkák félelmét általánosan ismerik, sőt a halak is szoktak nyugtalanodni, különösen ha nagyobb halak üldözik őket.

A leánykérés virággal. Japán némely vidékén különös módja van a leánykérésnek. Az ottani szokásokat nem ismerő idegennek gyakran feltűnik, hogy a házak ablakaiból lánczra akasztott virágcserep lóg le, mely azonban üres. A beavatottak tudják már, hogy az ilyen házban eladó leány van. A kérő úgy ad jelt a szándékáról, hogy virágot tesz a cserepbe és ott ólálkodik az ablak alatt. Ha tetszik a leánynak, ki titokban szemügyre veszi őt a függöny mögül, akkor a virág másnap is ott maradt a cserepben, ellenkező esetben pedig kiteszik az utcza közepére. A leánykérésnek ez a módja emlékeztet arra a régi alföldi népszokásokra, melyből ez az országszerte ismeretes mondás származik: kitétték a szürét. A legény ugyanis a leányos háznál leteszi a szürét az ágyra, azután óvatosan czélozgatni kezd rá, hogy mi járatban van;

nem mondja ki kereken a szándékát, nehogy szégyent valljon az elutasítással. Megvárja elébb, hogy mi történik a szűrrel. Ha a leány hajlandóságot mutat a házasságra, akkor a szűr érintetlenül marad az ágyon, ellenkező esetben kiteszik a pitvarba a szegre, „nehogy összegyürödjék.“ A becsülettudó alföldi néppel a gyöngéd fogással adja tudtára a legénynek, hogy ne is kezdjen hozzá a leánykéréshez, mert elutasítás lenne a vége.

Tánczbehívás a székelyföldön. Nemcsak a táncz hevében szoktak mondásokat, táncz-szavakat mondani a székelység között, hanem egyes vidéken a meghívás is a megszokott szavakkal történik. Igen érdekes tánczbehívogató van Gyergyóban, melyet a leányos háznál a legény mond el.

„Azért jöttem a kendtek becsületes házukhoz, hogy a kendtek becsületes leányát a mi becsületes multságunkba elhívjam. Egyet-kettőt lökcentünk *) aztán haza bökkentünk.“

Képeinkhez.

Farsang a gyermekszobában. Nemcsak a bálozó leányoknak és ifjaknak, de a gyermekek részére is meghozza a farsang a multságot. **Mig a felnőttek** kipirult arczezal tánczolnak az estélyeken, azalatt az otthon maradt apróság szintén mulat. A fiuk kiszöknek egy perezre, hogy maskarának öltözzenek. Ruhának elég a nagyapa bőrös bundája, melyet lomos szőrével kifordítva terít magára egyik. A társai szintén találnak hamarjában valamelyes ruhafélét és a csunya álarcz annyira elferdíti őket, hogy ördögöknek nézik mikor belépnek. A kis leány és nénikéje sikoltva elesnek ijedtükben, de csak hamar előbujnak az álarcz alól a fiuk, nagyot nevetve a félnék kis lányokon. Így töltik a farsangot a gyermekszobában.

Veszedelmes vállalat. A szenvedélyes vadász-ember sok veszedelmes dologra vállalkozik, hol valóban koczán forog az élete. De nemcsak a négylábu vadak, mint medve, vadkan, tigris, oroszlán vadászata jár életveszélyel, mert a madarak között is vannak olyan nagy és hatalmasan kifejlettek, a melyek könnyen elbánnak a vadászokkal. Ilyen nagy és hatalmas madár a saskeselyű. Az embert nagyon ritkán támadja meg, de ha fészket bántják, élet-halálharcra kész. Mai képünk egy kőszáli saskeselyű fészkeinek kirablását mutatja. A bátor vadász kötélen ereszkedett a fészekig, hol nincs otthon a saskeselyű-pár, tehát gyorsan kell végezni a fészekrablást, mert ha véletlenül ott találják a sas-szülők, könnyen életévol fizeti meg a veszedelmes vállalatot.

*) Andalgó lépés csárdás közben.

Koczkarejtvény.

Lengyel Ferencztől.

t	ó	o	a
k	r	k	o
a	ó	r	a
r	a	k	r

E koczkákban levő betűk úgy helyezendők el, hogy azok felülről lefelé, és balról jobbra olvasva ugyanazon értelemmel birjanak.

A megfejtők között egy regénykötetet sorsolunk ki. Megfejtési határidő: február 27.

A „Független Ujság“ 6. számában közölt betűtalány megfejtése:

„Tizenegyen.“

Helyesen fejtették meg: ifj. Öllös Ferencz, Józsa Ferencz, ifj. Szathmáry Sándor, Baráth János, Bartosik Bertalan, Balázs János, Viasz György, „Mező-turi újvárosi népkör.“

A sorshuzásnál Józsa Ferencz ur (Topori) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt Beniczkiné Bajza Lenke „A hegység tündére“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Barkóci András urnak. Kérdésére külön levélben válaszoltunk. — **Tóth Károly** urnak. Ha a fogyasztási adót egyszer már megfizették a bor után, másodsor senki sem követelheti, kivéve, ha más községbe vinnék a bort. Természetesen a fogyasztási adót megfizetett bort sem lehet pénzért kimérni, mert erre csak annak van joga, a kinek italmérési jogosultsága van; de a bort eladhatják s a fogyasztási adót ugyanabban a községben másodsor senki sem követelheti, hiszen eszerint, akárhányszor lehetne követelni. Egy rókáról két bort lehuzni nálunk sem lehet. — **Ifj. Kircsy István** urnak. A Kölesönös Biztosító Szövetkezet czíme Budapest, VIII. József-utca 8. Ha nincs az önök községében ügynök, forduljon egyenesen az igazgatósághoz a fenti czimre. — **Baka János** urnak. Levélét átadtuk a „Hangya“ szövetkezetnek. A szövetkezet irodája VIII. Baross-utca 10. szám alatt van. — **Lelik András** urnak. Az nem tesz különbséget, hogy a kiszolgált altiszt az egész 12 évet egyfolytában, vagy 3 havi megszakítással szolgálta el. Így is teljes igénye van a polgári szolgálataba való átlépésnél a törvény által meghatározott állások elnyerésére.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

9796. sz./II.-2.-a.

Hirdetmény.

A gödöllői m. kir. koronauradalom 1900. évi tavaszi vetőmag (u. m. luczerna-mag, baltaczimmag, takarmány és murokrépa-mag) továbbá korpaszükségletének biztosítása végett folyó évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor a koronauradalom igazgatóság hivatalos helyiségében, — zárt írásbeli ajánlat útján nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szállítási feltételek és a mennyiség ugyanott megtekinthető, esetleg kívánatra meg lesz küldve.

Budapest, 1900. évi február hó 5.

M. kir. földmívelésügyi
 miniszter.

518

9443. sz. II.—2—a.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magy. kir. állami ménésbirtok 1900. évi

32 waggon árpából álló terményszükségletének biztosítása végett,
f. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor

a ménésbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlatok útján, nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok, a fent említett határidőig a ménésbirtok igazgatóságánál Mezőhegyesen (posta-, táviró-, telefon- és vasutállomás) nyújthatók be, hol is a szállításra vonatkozó részletes feltételek megtudhatók.

Budapest, 1900. január 18-án.

M. kir. Földmívelésügyi minister.

517

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:
LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:
 ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-
 vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró **Sztojanovits György** földbirtokos, elnök, báró **Ambrózy Gyula** földbirtokos, gróf **Bethlen Balázs** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. **Béldy László** országgy. képviselő, földbirtokos, **Chernel György** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró **Jósika Gábor** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf **Korniss Károly** főrendiházi tag, földbirtokos, báró **Nyáry Béla** cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf **Ráday Gedeon** földbirtokos, dr. **Simay Aladár** a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. **Tetétleni Ármin** ügyvéd, **Tahy István** cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, **Zalesky Jenő** földbirtokos, dr. **Pajor Ignác** földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
 bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
 birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
 lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt
 szavatolt meg.

Világhírű erfurti magvak
 Budapesten kaphatók

Radwaner és Rónai

magkereskedésében, V., Nádor-u. 8.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs. udvari szállító
magyarországi főraktánában.

Ugyanott gazdasági vetőmagvak, fűmagvak
 stb. a legkitünőbb minőségben jutányosan be-
 szerezhetők.

— Tessék árjegyzéket kérni. —

9444. sz. 1900. II/2-a.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi, bábolnai és kisbéri ménés-
 birtok 1899. évi terméséből a következő mag-
 mennyiségek gazdáknak vetőmagul eladatnak és
 pedig a **mezőhegyesi ménésbirtokon:**

2975 kg. csomós ebir (dactilis glomerata)

4800 „ mohar,

15,000 „ takarmányrépamag (vaurier, olaj-
 boggyó, eckendorfi, oberndorfi)

a bábolnai ménésbirtokon:

900 métermázsa „Hanna“ árpa,

2000 kg. tavaszi bükköny,

1500 „ csomós ebir (dactilis glomerata):

400 „ mezei komócsin,

2500 „ fehér bokorbab;

a kisbéri ménésbirtokon:

800 kg. árpa.

Venni szándékozók közelebbi felvilágosítá-
 sokat közvetlenül a birtokok igazgatóságaitól
 nyerhetnek.

Budapest, 1900. február hó 3-án.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-
 typia, fametszet stb. útján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

„FÜGGETLEN UJSÁG“

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt

35 krajczár.

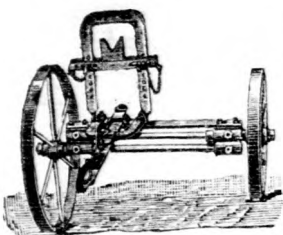
K. Nagy Sándor

„Ügyes bajos ember könyve“

ára postai küldéssel együtt **1 korona 10 fillér.**

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ara postai küldéssel **85 kr.**

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kéttengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopk, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.
Budapest: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bácher és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzandók:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98—99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)